

Ukraina

Gerraren nondik norakoak

Rafael Pochen analisiak maitatza bukaerako gerraren argazki bat ematen digu, Errusiak Bakhmut hartu zueneko. Hori, bere aburuz, Errusia gerra irabazten ari den seinale da. Gerran malda bat gora eginez erantzun du Mendebaldeak. Artikuluan, Pochek eskaintzen digu Mendebaldeko hedabide handietan jasotzen ez den egoera orokorrari buruzko begirada.

 RAFAEL POCH / **ctxt** Artikulu hau Ctxt-k argitaratu du eta
CONTEXTO Y ACCIÓN CC by-sa lizentziari esker ekarri dugu.

ZUMAPRESS

Volodymyr Zelenski, Ukrainako lehendakaria.

Errusiako armadak edo, hobeto esanda, hari lotutako Wagner taldeak, aste honetan amaitu du Bakhmut konkistatzen. 2016ra arte, gaur egun hondakin bihurtutako Donbasseko hiri horrek Artiomovsk zuen izena, Fiodor Sergeyev buruzagi boltxebikearen omenez (bere gerra-izena Artiom zen). Sergeyev Donetskeko Errepublikaren inspiratzailea izan zen Errusiako gerra zibilean, eta 1918an borroka egin zuen atzerriko interbentzionisten, errusiar zurien eta ukrainar nazionalisten aurka. AEBek eta Europar Batasunak Kieveko herri-matxinadaren berotasunean babestutako erregimen-aldaketaren erreakzio gisa, Donbasseko biztanleek 2014an Donetskeko Herri Errepublika aldarrikatu zuten, eta errepublika berria 1918ko lehen errepublika haren oinardeko izendatu zuten. Beraz, 2016an, Petro Poroxenko Ukrainako presidentek hiriaren izena aldatu zuen, sobietar izenak, monumentuak eta sinboloak deuseztatzeko kanpainaren esparruan, eta haren ordezkari erregimen berriaren nartatza nazionalista abiarazi zuen.

Bakhmuteko hiriaren erorketak adierazten du Errusia gerra irabazten ari dela

Egungo gerran, hiria “gotorleku menderaezin” izendatu zuen Kieveko gobernuak, eta han eraiki zuen bere hiru defentsa-lerro gotortuetako bat. Mendebaldeko eta Ukrainako prentsak duela hilabete batzuk Bakhmut/Artiomovsk “garrantzi estrategikoa” laudatzen zuen. Otsailean hiria konkistatzeko pulstu militarra hasi zen, eta errusiarrek hartu duten honetan, hedabide eta pertsona berberak hiria estrategikoki garrantzirik gabekoa dela diote. Bakhmutekin Seymour Hersh kazetariarekin gertatu zen gauza bera gertatu da: “kazetari bikaina” zen “Pulitzer saria” jaso

zuen, harik eta Biden presidentearen aginduz AEBek NordStream gasbideak nola lehertu zituzten xehetasunez argitu zuen arte. Une horretan, Hersh “kazetari polemikoa” bihurtu zen. Orain Errusiak Bakhmut konkistatzea ia ez da albiste izan hemen.

Ukrainak lau haizetara iragarritako “kontraerasoan” erabili behar zituen Bakhmuten finkatutako eliteko unitateak, eta hiriaren erorketak adierazten du Errusia gerra irabazten ari dela. Análisi fidagarrienen arabera, Ukraina Errusia baino zauritu eta hildako gehiago izaten ari da gerra honetan.

Errusiako analistek oso serio hartzen dute iragarritako –edo jadanik hasitako, ez dago garbi– Ukrainaren “kontraerasoan”. Badakite egoera okertu daitekeela, baina zenbakiak ez datoz bat ikusten dutenarekin. Iaz ez bezala, Errusiak orain nagusitasuna du soldadu eta artillerian, eta azken hori erabakigarria da Bigarren Mundu Gerraren baina Lehenaren antza handiagoa lukeen gerra batean, Moskuk bere lerroetan giza bizitzeko ekonomia argia praktikatzen duelako

Vladimir Putin, Errusiako lehendakaria.

ez balitz. Jakina, ez da hori Mendebaldeko gerra-propagandak eta haren sare mediatikoak azaltzen digutena, zeinak gerra erakusten digun errusiarren haragi-txikitzailea balitz moduan. Baina ez gaitzen tronpatu, eta are gutxiago ospa dezagun: ukrainarrak dira sarraski dramatiko horretan orain hildako gehien jartzen ari direnak. Eta soldadu gehiago izateko aukera errusiarrena baino askoz txikiagoa da.

Ukrainatik zortzi milioi herritar atera da atzerrira eta horietatik hiru milioi baino gehiago Errusiara –ezkutatu den beste datu argigarri bat–, beraz, herrialdeak gaur egun 25 edo 30 milioi biztanle izan behar ditu, Errusiaren 145 milioien aldean. Ukraina etsi-etsian ari da frontera joateko gogorik gabe diren herritarrak kalean biltzen. Kharkoven adin militarrean dauden gizonek iaz metrora jotzen zuten babes bila alarmak jotzen zuenean, gaur egun ez, sarekada batek 48 ordutan frontera bidaliko dituen beldur dira. Arrazoi beragatik asko ez dira etxetik ateratzen. Ehunka mila gazte errusiar herrialdetik atera dira, gerrara deitzea saihesteko, eta gauza bera gertatzen da Ukrainan, non abenduan muga zerbitzuak 12.000 atxiloturen berri eman zuen Errumaniarako muga legez kanpo zeharkatu nahian. Alemaniako erakunde antimilitaristen txostenen arabera, 175.000 desertore eta objektore baino gehiago daude Ukrainan. Eta hori gertatzen da, armadara ez joateko aukera pertsona egokiari milaka dolar emanda erosten den herrialde batean.

Iritzi nahiko orokortua da, bai Errusian bai Mendebaldean –orokortua, baina ia zabaldu gabea–, NATOk hornitzen dituen edo hornitzeke dauden tanke eta hegazkinen indar korrelazio hori gutxi aldatuko dutela. Higadura-gerra baten aurrean gaude, eta Errusiak, NATOren aurrean duen indar-desproporzio nabarmena gorabehera, ondo hornitua dirudi ikuspuntu industrialetik. Aire erasoaren aurkako defentsa-sistema ona du, eta misil-sistema ona ere bai. Dirudieenez, dagoeneko deuseztatu du Patriot amerikar bateria garestiren bat. Hala iradokitzen du, dagozkion propagandetatik harago, arma horiek ekoizten dituen enpresaren burtsako kotizazioa hil honetan erori **izanak**, haren eraginkortasunik ezari buruzko berrien erreakzio gisa, eta horrek ondorio lazarriak izango ditu hutsik gabeko arma gisa saldutako horien salmentan eta esportazioan.

Horrek ez du esan nahi gauzak ondo

Ukrainako infanteriako soldatuak.

ANTHONY JONES / UKRAINAKO ARMADA

Errusiak orain nagusitasuna du soldadu eta artillerian, eta azken hori erabakigarria da Bigarren Mundu Gerrarena baino Lehenaren antza handiagoa lukeen gerran

doazenik Errusiarentzat. Mendebaldeko arma berriak, misil ingelesak, tanke alemaniarrek eta, urrutixeago diren hegazkin amerikarrak gerraren goraldia elikatzen ari dira; eta ziurrenik, horiek guztiak Krimearen aurkako eraso kontzentratuagoak posible egingo dituzte. Bestalde, Wagner taldeko buruzagiak, Evgeni Katozhinek, errusiar armadaren aurka egindako etengabeko salaketek, bere jeneralak eta Defentsa ministroa bera irainduta eta muniziorik eman ez ziotela aurpegiratu, oso ongi erakusten dituzte errusiarren artean dauden barne mailako zalapartak.

Arlo militarretik haratago, Errusiak galdu du inbasioaren aurretik Ukrainan

zegoen errusiarzaletasunaren kapital gehiena. Lehenago Galitzian eta herrialdeko mendebaldeko eskualdeetan bakarrik nagusi zen ukrainar nazionalismo etnikoak posizio asko aurreratu ditu lurralde osoan. Krimea eta Donbasetik kanpo, errusiera mintzo diren ukrainarren Errusiarekiko erresuminak gora egin du, atzera bueltarik gabe. Hori da ukrainar nazionalismoak gerra honetan lortu duen garaipen bakarra, eta errusiarrek esku-eskura zerbitzatu diete.

Mendebaldeko presio politiko eta mediatikoa oso arriskutsua da, “garaipen erabatekoarekin” amets egiten duten Ukrainako sektore eldarniotsuenak babesten ari direlako, eta horiek errusiarrek anexionatu duten guztia birkonkistatu nahi dute, Krimea barne. Errekonkista horrek ezinezkoa dirudi oraindik NATOko soldaduen esku-hartze militar zuzenik gabe, eta kasu horretan errusiar hipotesi nuklearrak aukera handiak hartuko lituzke.

Errusiar gizarteari dagokionez, oraindik ez dago gerran. Gatazka ez da nabaritzen Moskun eta San Petersburgon, oso kasu bakanetan agertzen da, nahiz eta oposizio marjinalaren aurkako errepresioa oso gogorra izan. Testuinguru horretan, Mendebaldearen inplikazio militar handiagoak eta Errusiako lurraldearen aurkako ekintza eta eraso ukrainarrek, hala nola eskuin muturreko errusiar boluntarioek egindako razzia

Ukrainako tanke bat erasoan.

UKRAINAKO DEFENTSA MINISTERIOA

militarrak Errusiako mugaldeko Belgorod eskualdean, gerrarako grina handirik ez duen gizarte baten babesa baino ez dute sustatuko.

Errusian gerra babesten duten pertsona zibilen aurkako atentatu ukrainarrak argi eta garbi aitortzen dituzte egileek. “Haiek terrorismoa deitzen dutena, guk askapena deitzen diogu”, esan du Kiril Budanov Ukrainako Defentsa Ministerioko atentatu horien arduradun den jeneral gazteak. “Hori ez zen hasi ni erotu nintzelako eta jendea hiltzen hasi nintzelako Moskun, baizik eta haiek gure herrialdea inbaditu zutelako 2014tik. Ez naiz honen inguruan luzatuko, baina errusiarrak hilko ditugu eta errusiarrak hiltzen jarraituko dugu munduko edozein lekutan, harik eta Ukrainak erabateko garaipena lortu arte”. Errusiarrak okupatutako eskualdeetan dozenaka “kolaborazionista” hil dira atentatuetan: Zajar Prilepin idazlea, maiatzaren 6an Nizhni Novgoroden, bere autoan bonbaz egindako atentatutik bizirik atera zena, baina bizkartzaina eta txoferra hil ziren bertan; Vladlen Tatarski blogari ultra, apirilaren 2an San Petersburgoko kafe-tegi batean bonbaz hil zuten hitzaldia eskaintzen ari zela, dozenaka lagun ere zauritu ziren; eta Daria Dugina kazetari gaztea, eskuineko filosofo baten alaba, iragan abuztuan autoan jarritako bonba baten ondorioz hil zuten. “Kasu horiek gertatu dira, eta gehiago izango dira, jen-

Arlo militarretik haratago, Errusiak galdu du inbasioaren aurretik Ukrainan zegoen errusiarzaletasunaren kapital gehiena

de horrek merezitako zigorra jasoko du, eta zigor hori nik egingo dut”, aldarrikatu du Budanovek, 37 urteko Odesako errusiarrak.

Iaz, AEBetako jarrera zen ukrainarrak konbentzitzea Errusiaren aurkako erasoak ez egiteko, eta ukrainarrek, berriz, ez zuten onartzen beren ekintzen egiletza. Aurten, gauzak aldatu egin dira, Budanovek argi eta garbi esaten du, eta Boris Pistorius Alemaniako Defentsa ministroak ere guztiz normaltzat jotzen ditu Ukrainako operazioak Errusian.

“Badakigu atentatu terrorista horiei buruzko erabakiak ez direla Kieven hartzen, Washingtonen baizik”, adierazi du Kremlinako bozeramaile Dmitri Peskovek.

Gertakari horiek, baita trenbideen aurka egindako sabotajeak eta Errusian egindako beste ekintza batzuk ere, Ukrainaren eta Mendebaldearen aurka itzuliko dira, Errusiako barne-adostasun soziala estutzen joango direlako, gaur egun oraindik gogo handirik pizten ez duen gerra baterantz, eta, agian, erabateko mobilizaziorantz, elkarrengana areago bilduta, NATOk zuzenean esku hartzen badu. Aldi berean, atentatu horiek, Errusiak okupatzen dituen ukrainar eskualdeetan aurrerantzean izango duenaren iragarpena dira, gatazka izoztu eta “garaipen” militarra gertatuz gero.

Nazioarteari dagokionez, G7ak Hiroshiman egindako azken goi-bilerak eskalada azpimarratu du: kapitulazioa eta baldintzarik gabekoa, eta Errusiaren erabateko erretiratze militarra, Ukrainari “laguntzarik sendoena ematea beharrezkoa den denbora eperako harik eta bidezko bakera iritsi arte” eta gerra-hegazkin modernoek entregari argi berdea ematea, beste aldetik Txinaren aurkako kurrika gogortzen den bitartean. Erantzuna Moskuren eta Pekinen arteko lan-kidetza industrial eta militar handiagoa izan da, aste honetan, Pekinen, Mikhail Mishutin Errusiako lehen ministroaren bisitarekin, bere kabineteko ministroen herenak lagunduta, eta Chen Wenqing Txinako alderdiko Politburoko segurtasun arduradunak (hau da, segurtasuneko lehen buruak, ministro bat baino askoz gehiago dena) Moskura egindako bisitarekin.

Txinatarrak oso jakitun dira Washingtonek “Ukrainako krisia Asia Pazifikokoan errepikatu” nahi duela, dio *Global Times* egunkari txinatarrak. Dioenez, helburua da Txinaren aurkako prokurazio gerra eragitea eta Asiako NATO bat sortzea. AEBek sustatzen duten gerraren hedapenaren aurka prestatzen ari dira txinatarrak argi eta garbi, eta errusiarreri eskatu diete aire-defentsa sistema modernoek transferitzeko, S-400 eta S-500 modelo berriak eta hobetuak barne. Jakina, Errusiak trukean Txinaren laguntza industrial/militarra jasoko du; NATO bien aurka gero eta inplikatuago egon militarki, orduan eta handiagoa izango da laguntza. ●

Artikulu hau Ctxt agerkaritik jaso dugu eta honako helbidean topa daiteke:

